

Kulttuurilautakunta 11.03.2025

Laaja hyvinvointikertomus 2022–2025

Valmistelijat / lisätiedot:
Ikäheimonen Taru

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kulttuurijohtaja Tommila Susanna

Kulttuurilautakunta merkitsee tiedoksi hyvinvointikertomuksen 2022-2025.

Käsittely

Päätös

Selostus

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntalain (410/2015, 1 §) mukaan kunnan keskeisimpiä tehtäviä.

Terveydenhuoltolain (2010/ 1326, 12 §) mukaan asukkaiden hyvinvoinnin tilasta sekä hyvinvointia tukevista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain. Tämän lisäksi kerran valtuustokaudessa on valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Tehtävä on säilynyt kunnilla myös sote-uudistuksen jälkeen. Kuntien ja hyvinvointialueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät on määritelty laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021).

Hyvinvointikertomus 2022–2025 -julkaisu on lain edellyttämä laaja, kerran valtuustokaudessa laadittava hyvinvointikertomus.

Hyvinvointikertomuksessa keskitytään erityisesti valtuustokaudelle asetettujen hyvinvointitavoitteiden ja -toimenpiteiden toteutumisen raportointiin. Hyvinvointikertomus koostuu kolmesta osasta. Julkaisun alussa kuvataan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä Espoossa, sen näkyvyyttä Espoo-tarinassa ja hyvinvointijohtamisen rakenteita. Tämän jälkeen kuvataan tiivistetysti mm. valtuustokauden aikana tehtyjä toimenpiteitä, hyvinvointiin vaikuttavia taustatekijöitä ja keskeisiä nostoja eri ikäryhmien hyvinvoinnista. Lopussa ehdotetaan painopisteitä uuden valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmatyön pohjaksi.

Hyvinvointikertomus 2022–2025 -julkaisun rinnalle on kerätty Toimintaympäristön tila -kooste, johon on poimittu tarkempaa tietoa espoolaisten hyvinvoinnin tilasta. Toimintaympäristön tila -kooste on luettavissa kaupungin verkkosivuilla. Hyvinvointikertomus on tiivis kertomus hyvinvoinnin tilasta ja tehdyistä toimenpiteistä kuluneella valtuustokaudella, jota Toimintaympäristön tila -kooste täydentää.

Hyvinvointikertomuksen kokoamisesta vastasi toimialojen asiantuntijoista koostuva hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen asiantuntijaryhmä. Ikäryhmittäisten toimenpiteiden arvioinnin kokoamisesta vastasivat poikkihallinnolliset ryhmät: lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden hyvinvointityön ohjausryhmä. Hyvinvointityön kokonaisuuden johtamisesta vastaavat kaupungin johtoryhmä sekä kaupunkitasoinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä.

Hyvinvointikertomus tullaan kääntämään ruotsin kielelle valtuuston hyväksynnän jälkeen.

Espoolaisten hyvinvoinnin tila hyvinvointikertomuksessa

Espoolaisten hyvinvointi on useilla seurantaindikaattoreilla tarkasteltuna kansallista keskiarvoa parempi. Espoon väestö on hyvin koulutettua ja vähän sairastavaa; erityisesti työikäisten elintavoissa on tapahtunut myönteistä kehitystä usealla mittarilla mitattuna. Edellisessä tarkastelussa lukioikäisten tyttöjen uupuminen nousi yhdeksi huolenaiheeksi. Viimeisimmän kouluterveyskyselyn perustella tilanne on ilahduttavasti kohentunut. Lasten ja nuorten osallisuuden kokemukset ovat myös parantuneet.

Espoolaisen koetun hyvinvoinnin taustalla olevat keskeiset haasteet liittyvät muun muassa elintapoihin, työllisyyteen, väestön kasvuun ja asuinalueiden eriytymiskehitykseen. Myös Ukrainan sodalla ja hyvinvointialueiden perustamisella sekä taloudellisella taantumisella on ollut vaikutusta koettuun hyvinvointiin. Espoossa koettua hyvinvointia heikentävät ilmiöt ovat myös valtakunnallisia ilmiöitä: yksinäisyyden kokemus on lisääntynyt, työttömien määrä on noussut ja väkivalta on lisääntynyt. Lisäksi päihteistä sähkö tupakan ja nuuskan käyttö on lisääntynyt erityisesti nuorten keskuudessa. Nämä ilmiöt heijastuvat laajasti myös mielen hyvinvointiin.

Hyvinvointityön painotukset vuosille 2026–2029

Hyvinvointisuunnitelma laaditaan kerran valtuustokaudessa laajassa yhteistyössä luottamushenkilöiden, viranhaltijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Uusi valtuusto hyväksyy hyvinvointisuunnitelman 2026–2029, jossa kuvataan Espoon tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Valmisteleva asiantuntijaryhmä on Hyvinvointikertomuksen 2022–2025 tilannekuvan perusteella nostanut keskeisiksi tulevan valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman painopiste-ehdotuksiksi seuraavat ilmiöt:

1. Kohtaamisten ja ihmissuhteiden vahvistaminen (yksinäisyyden vähentäminen)
2. Turvallisuuden vahvistaminen (väkivallan väheneminen)
3. Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen

Tulevan valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmassa kuvatun hyvinvointityön painopisteet muodostetaan lopullisesti uuden Espoon kaupungin strategian pohjalta.

Päätöshistoria

Valtuusto 24.02.2025 § 15

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Valtuusto hyväksyy laajan hyvinvointikertomuksen 2022–2025.

Käsittely

Kerola Marttilan kannattamana teki seuraavan toivomuksen:

Valtuusto toivoo, että jatkossa hyvinvointikertomuksessa tuotaisiin esille myös alueiden välisiä eroja, jotta mahdollinen eriytymiskehitys voidaan taklata ja tarvittavat toimenpiteet kohdentaa oikein.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen ehdotuksen tulleen hyväksytyksi yksimielisesti.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kerolan toivomusehdotus hyväksyä yksimielisesti? Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen sen yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto:
Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi hyväksyttiin seuraava toivomus:

Valtuusto toivoo, että jatkossa hyvinvointikertomuksessa tuotaisiin esille myös alueiden välisiä eroja, jotta mahdollinen eriytymiskehitys voidaan taklata ja tarvittavat toimenpiteet kohdentaa oikein.

Kaupunginhallitus 10.02.2025 § 31

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto hyväksyy laajan hyvinvointikertomuksen 2022–2025.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

1 Espoon laaja hyvinvointikertomus 2022-2025

Oheismateriaali

Tiedoksi